

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 26.4.2014

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Skladba

Klíčová slova: Přísudek – slovesný, jmenný se sponou, jmenný beze spony

Anotace: Prezentace seznamuje se třemi druhy přísudků, jak se vytvářejí, se sponovými slovesy, s tím, že sponová slovesa mohou mít také význam plnovýznamový

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

PŘÍSUDEK

(predikát)

Základní větný člen

PŘÍSUDEK

- Je ZÁKLADNÍ VĚTNÝ ČLEN,
vyjadřuje to, co činí podmět
- Rozlišujeme 2 druhy přísudků
(podle toho, jakým slovním druhem děj
vyjádříme):

1) slovesný

2) jmenný se sponou

3) jmenný beze spony

1) přísudek slovesný:

- Je tvořen pouze slovesem v určitém tvaru.
- Je buď v:
 - a) *jednoduchém tvaru slovesném*
 - b) *složeném tvaru slovesném.*

*Srnka běží do lesa. Koupím si kolo.
Nic jsem mu nepřinesl. A ty bys mi to
skutečně dal? Zítra budu muset
nakoupit.*

2) a) přísudek jmenný se sponou

- Je vyjádřen podstatným nebo přídavným jménem + sponové sloveso

**Spony: BÝT, BÝVAT
STÁT, STÁVAT SE**

**Zahrádka je překrásná. Zima nyní bývá mírná.
Bratr se stal ředitelem. Náš dědeček se stává roztržitým.**

2) b) příisudek jmenný beze spony

Jmenný příisudek je někdy beze spony (spona se vynechá):

Mladost radost. Vstup volný.

Pes nejlepší přítel člověka.

Sliby chyby.

SPONOVÁ SLOVESA MOHOU MÍT I VÝZNAM PLNÝ

Kniha je v polici. (uložena)

Strašidla nejsou. (neexistují)

Často nebývá doma.

Podtrhni ve větách přísudek a urči, kdy jsou vyjádřeny:

- a) *slovesem*
- b) *spojením sponového slovesa a podstatného jména*
- c) *spojením sponového slovesa a přídavného jména*

Roman byl kvůli neúspěchu svého družstva nešťastný. Pavel se na nás díval celý nešťastný. Můj bratr se stal řidičem. Budeš zítra doma? Příští rok se budu učit francouzsky. Moje maminka je učitelkou na ZŠ. Co se vám stalo? Den ode dne se stával nemluvnějším.

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006